

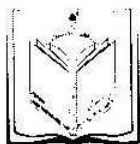
جستاری بر مبانی راه‌اندازی بندر خشک

دکتر سید حسن خاتمی نسب

(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی یزد)

پروفسور علی صناعی

(عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان)

پاییز ۱۳۹۶

سرشناسه	:	حاتمی نسب، سید حسن، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور	:	جستاری بر مبانی راهاندازی بندر خشک/ سیدحسن حاتمی نسب، علی صناعی.
مشخصات نشر	:	یزد: دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۶ص. جدول، نمودار.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۴۵۸۶-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	بندر خشک
موضوع	:	Dryport
شناسه افزودن	:	صناعی، علی، ۱۳۴۴ -
شناسه افزوده	:	Sanayei, Ali
شناسه افزوده	:	دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد
رده بندی کنگره	:	۵۱۱ ج ۲ ح / ۵۵۱ HE
رده بندی دیویی	:	۱۷۸۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۰۴۸۶۱۲
شماره ثبت کتاب	:	۱۶۰۹۲

جستاری بر مبانی راهاندازی بندر خشک

مؤلف:	سید حسن حاتمی نسب، علی صناعی
ناشر:	انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد
ناظر چاپ:	حمید صادقی
لیتوگرافی، چاپ، صحافی: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی	
نوبت چاپ:	اول / ۱۳۹۶
شمارگان:	۲۰۰۰ نسخه
قیمت:	۳۰.۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۴۵۸۶-۱

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد E-mail: entesharat_elmi@iauyazd.ac.ir

یزد- صفاییه- دانشگاه آزاد اسلامی- انتشارات ۰۳۵-۳۸۲۱۴۸۱۳-۳۱۸۷۲۲۸۰

حق چاپ برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد محفوظ است.

تلفن مرکز پخش: ۰۳۵-۳۸۲۱۴۸۱۳-۳۱۸۷۲۲۸۰

پیش‌گفتار

به دلایل متعددی همچون بحران‌های اقتصادی متعدد در کشورهای مختلف، افزایش تقاضا و رشد تجارت بین‌المللی و بالطبع آن افزایش ترافیک حمل و نقل در مبادی مرزی (به ویژه بنادر دریایی به دلیل هزینه پایین)، زنجیره تأمین جهانی در مسیر استفاده بیش‌تر از مناطق دور از ساحل و اتصال آن‌ها به بنادر دریایی، از گرفته است. این حقیقت موجب افزایش اهمیت بنادر خشک گردیده است. دولت‌ها با راه‌اندازی بنادر خشک می‌توانند حرکت رو به رشدی در جهت جلب رضایت مشتری، بهبود کیفیت، کاهش هزینه‌های مبادله، تسهیل و تسهیل حمل و نقل ایجاد نمایند.

یک بندر خشک، بوری درون‌مرزی و چند منظوره است که به واسطه جاده یا ریل، مستقیماً به بندر دریایی متصل می‌گردد. این نوع بنادر برای توزیع کالا در مناطق داخلی محسوب می‌شود. این بنادر می‌تواند انتقال کالاها بین کشتی و بازارهای مصرف را تسهیل نموده و از سوی دیگر صادرات کالا از نقاط مختلف داخلی را تسهیل و تسریع بخش می‌دهد (مانند اشتغال، رونق صادرات و واردات، کاهش هزینه‌های حمل و نقل و ترافیک داخلی، کاهش غیرمستقیم (مانند کاهش سوخت مصرفی) موجب گردیده است تا بسیاری از کشورهایی که به آب‌های آزاد ارتباط دارند، در این راستا گام بردارند. کشور ایران نیز طی چند سال اخیر اقداماتی را آغاز نموده است.

اولین گام قبل از هر تحول در جامعه بشری، آشنایی و آگاهی مسئولان نسبت به موضوع و اشراف کامل نسبت به مأموریت است. بررسی تحولات صورت گرفته در سایر جوان‌یخ از رایج‌ترین این اقدامات است. کتاب حاضر با این رویکرد، به بررسی چگونگی شکل‌گیری موم‌ترین بنادر خشک جهان و عوامل اصلی در این رابطه می‌پردازد. نویسندگان در انتها، با توجه به مطالب مطرح شده، سناریوهای بررسی توانمندی‌ها بالقوه و چالش‌های عمده ایران برای ورود به این عرصه را در نتیجه یک پروژه تحقیقاتی ملی، معرفی می‌نمایند. امید است این اثر بتواند به اجرای هر چه بهتر این پروژه‌ها در کشور کمک نماید.

و من الله توفیق

پروفسور علی صنایعی - دکتر سید حسن حاتمی نسب

فهرست مطالب

فصل اول: تغییرات سیستم حمل و نقل در جهان	۱
مقدمه	۱
تحولات بازرگانی بین‌المللی	۳
فصل دوم: مفهوم بندر خشک و انواع آن	۷
مقدمه	۷
مفهوم بندر خشک	۸
بندر خشک دور از ساحل	۱۴
بندر خشک میانی (با فاصله متوسط از ساحل)	۱۷
بندر خشک نزدیک به ساحل	۱۹
پیامدهای ضمنی مفهوم بندر خشک با مملکت ناممل	۲۱
فصل سوم: مقدمات ایجاد یک بندر خشک	۲۵
مقدمه	۲۵
محتوای مطالعه امکان‌سنجی	۲۷
منابع سازمانی و طبیعی	۲۸
اهداف سازمانی	۲۸
منابع مالی	۲۹
راهبرد مطالعه امکان‌سنجی	۲۹
عوامل مؤثر بر پیاده‌سازی بندر خشک	۳۰
مدل مرجع حمل و نقل ترکیبی	۳۶
یافته‌های بنادر خشک در جهان	۳۹
بنادر خشک اروپا	۳۹
بنادر خشک آفریقا	۴۰
بنادر خشک آسیا	۴۴

۴۵	مروری بر بنادر بررسی شده
۵۱	مکان یابی بنادر خشک
۵۳	مهمترین فاکتورهای مکان یابی شبکه حمل و نقل ترکیبی
۵۸	نقش دولت و تجارب بین المللی بندر خشک
۶۰	سوئد
۶۱	اسکانلند
۶۳	ایالات متحده آمریکا
۶۵	اثرات زیست محیطی بنادر خشک
۷۱	فصل چهارم: تحقیقات در زمینه بندر خشک
۷۱	مقدمه
۷۲	تحقیقات داخلی
۷۴	تحقیقات خارجی
۸۵	فصل پنجم: بندر خشک در ایران
۸۵	مقدمه
۸۷	پتانسیل بندر خشک در ایران
۹۰	ضرورت راه اندازی بندر خشک در ایران
۹۵	منابع و مآخذ
۹۵	منابع فارسی
۹۵	منابع لاتین